

УДК 378:4

Т.Е. Городецька, канд. екон. наук, доц. (ДБТУ, Харків)

ІНТЕГРАЦІЯ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО НАУКОВОГО ПРОСТОРУ: НОВІ МОЖЛИВОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ДЛЯ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ НАУКИ

Інтеграція наукових інституцій та університетів до європейського наукового простору є важливим кроком для розвитку сучасної університетської науки та освіти, оскільки в епоху глобалізації знань, інновацій та технологій участь у європейських наукових програмах і ініціативах відкриває нові горизонти для науково-педагогічних працівників і студентів. Сучасні виклики та вимоги до науки вимагають від університетів активної участі в міжнародних дослідницьких проєктах і міждисциплінарних дослідженнях, що стає можливим завдяки співпраці в межах європейського наукового простору.

Європейський дослідницький простір є: системою науково-дослідницьких програм, що сприяють об'єднанню наукових ресурсів; частиною Європейської зони знань, яку формує знанневий трикутник, що включає дослідження, освіту та інновації, визначені Лісабонською стратегією як рушійні сили економіки, основаної на знаннях; інструментом досягнення економічного лідерства ЄС на світовій арені [1].

Зазначимо, що 10 лютого 2021 року за № 167 була затверджена Дорожня карта інтеграції науково-інноваційної системи України до Європейського дослідницького простору (ЄДП). Документ був розроблений у співпраці з робочою групою "Євроінтеграція" Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій. Дорожня карта включає 8 довгострокових пріоритетів, кожен з яких містить основні цілі, завдання та індикатори [2].

Інтеграція до європейського наукового простору дозволяє університетам долучитися до різноманітних грантових програм, таких як Horizon Europe, Erasmus+ та COST, за рахунок яких фінансуються інноваційні проєкти, мобільність науковців і студентів, а також розвиток інфраструктури для досліджень. Університети, які стають учасниками таких програм, мають можливість покращити свою матеріально-технічну базу, розширити лабораторні та дослідницькі можливості. Співпраця з провідними науковими центрами Європи сприяє також підвищенню рівня кваліфікації викладацького та

наукового персоналу через стажування, обмін досвідом, доступ до передових технологій та методологій досліджень, що, в свою чергу, підвищує якість освітніх програм і наукових досліджень, стимулюючи розвиток інноваційних підходів у різних галузях науки.

Участь у європейських проєктах також відкриває можливості для інтеграції університетів у міжнародні дослідницькі консорціуми, що дозволяє долучатися до вирішення глобальних проблем, таких як зміна клімату, сталий розвиток, охорона здоров'я та енергетична безпека. Спільні дослідження в рамках європейського наукового простору (ЄНП) допомагають розвивати міждисциплінарні напрямки науки, об'єднуючи експертів з різних країн для створення нових підходів до актуальних викликів сучасності. Крім того, інтеграція до ЄНП сприяє підвищенню міжнародного авторитету університетів, оскільки визнання їхніх наукових досягнень на європейському рівні покращує можливості для залучення іноземних студентів та науковців, що сприяє розвитку університетської науки через обмін ідеями та знаннями.

Європейський досвід також відіграє важливу роль у запровадженні нових стандартів академічної доброчесності та якості наукових досліджень. Університети Європи дотримуються принципів відкритої науки, яка передбачає доступність результатів досліджень для широкого загалу та взаємодію між науковими спільнотами різних країн, тому для України важливо перейняти ці підходи, щоб підвищити прозорість наукових досліджень та уникнути плагіату.

Таким чином, інтеграція до європейського наукового простору відкриває для університетської науки нові можливості для розвитку, міжнародної співпраці та підвищення конкурентоспроможності на глобальному ринку знань. Загалом, впровадження європейського досвіду в модернізацію університетської науки в Україні сприятиме її міжнародній інтеграції, підвищенню якості наукових досліджень та ефективному використанню наукових ресурсів, тому важливим завданням є продовження адаптації кращих європейських практик, що забезпечить сталий розвиток наукового потенціалу країни.

Інформаційні джерела

1. Топузов О., Локшина О., Джурило А., Шпарик О. Європейський дослідницький простір як орієнтир розвитку освіти і науки в Україні. *Український Педагогічний журнал*. 2023. №4. С. 5–19. URL: <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal/article/view/698/771>

2. Мозолевич Г. Інтеграція України до міжнародного Європейського простору. 17 грудня 2021 року. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://www.mon.gov.ua>